شۆڕشێك لە مەترسیدایە ….
نووسینی: ئێدوارد هانت

شۆڕشێك لە مەترسیدایە
نووسینی: ئێدوارد هانت
و: گۆران عەبدوڵڵا

-__________

شۆڕش لە ڕۆژئاوا لەسەر بنەمای دژە سەرمایەداری و بەدەستهێنانی مافی ئۆتۆنۆمی بۆ کورد و دەستەبەر کردنی مافەکانی ژنان درووست بوو، ئێستا لەبەرانبەر ترسی لە ناوچووندایە. ڕەنگە ئیدارەی ترامپ پشتی لێبکات.

-_____

لە باکوری ڕۆژهەڵاتی سوریا، کوردەکان ڕابەرایەتی هێزەکانی سوریایی دیموکرات (SDF) دەکەن بۆ تێکشکاندنی دووایین سەنگەرەکانی دەوڵاتی ئیسلامی بە شێوەیەکی یەکجاری. ئەم هەوڵە بە ئۆپەراسیۆنی گەمارۆ دەناسرێت و بە کۆمەکی وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا دەچێتە ڕێوە.
بە پێی وتەبێژی ئەمریکێکان، هێزەکانی سوریایی دیموکرات هەستان بە پاککردنەوەی ناوچەکانی باغۆز و دێشیشە لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی سوریا، وە ئێستاش دووایین بەش لە دۆڵەکانی ڕوباری فوراتی ناوەڕاست پاکدەکێنەوە.
بەپێی وتەکانی سین ڕایان کۆڵۆنێڵی ئەمریکی لە ١٨ی سپتامبەر: "سەرکەوتنی هێزەکانی سوریایی دیموکرات لەو ناوچانە ئەوە دەگەیەنێت کە ئیتر داعش هیچ ناوچەیەکی لەبەردەستدا نەماوە."

شەڕڤانە کوردەکانی سوریا ناوەڕۆکی سەرەکی هێزەکانی سوریایی دیموکرات پێکدەهێنن، وە لای چەپی جیهانی ناسراون. لەچەند ساڵی ڕابردوودا، ڕابەرایەتی شۆڕشێکی کۆمەڵایەتی بەرچاویان لە ڕۆژئاوادا کرد، لە بەشی باکوری سوریا. تێدەکۆشن بۆ بنیاتنانی ناوچەیەکی ئۆتۆنۆمی، ناوچەیەکی دژە سەرمایەداری کە تێیدا کورد بەهرەمەند بێت لە مافی چارەی خۆنووسین و تێکشکاندنی ئەو سیستمەی کەلەسەر بنەمای هەڵاواردنی جنسی دامەزراوە.
ئامانجەکانی شۆڕشی کورد لە سوریا وایان لێدەکات دۆستێکی قبوڵکراو

نەبن لای ئەمریکا. سەرباری ئەوەی بەرپرسە ئەمریکییەکان چەندین جار ئاماژەیان بە هێزەکانی سوریایی دیموکرات کردووە وەك هێزێکی کاریگەر دژ بە داعش لە سوریا، لەگەڵ ئەوەشدا واشنتن دژە دیدی خۆی نەشاردۆتەوە لەبەرانبەر شۆڕشی ڕۆژئاوا.
لە کۆتایی ئەمساڵەدا (٢٠١٧) ئیدارەی ئەمریکا گڵۆپی سەوزی بۆ دەوڵەتی تورکیا هەڵکرد بۆ تێکشکاندن و داگیرکردنی عەفرین، یەکێك لە سێ کانتۆنەکانی ڕۆژئاوا.
لەم ماوانەی دوایشدا ئەمریکا فشاری بۆ سەرکردە سەربازییەکانی کورد دەهێنا بۆ ئەوەی مەنبەج چۆڵبکەن، ئەو ناوچەیەی هێزەکانی سوریایی دیموکرات لە ٢٠١٦ لە هێزەکانی دەوڵەتی ئیسلامییان پاکیانکردەوە.

ڕۆشن نییە چۆن سەرۆك ترامپ بیر لە هەموو ئەوانە دەکاتەوە، لە کاتێکدا ستایشی کورد دەکات وەك: " شەڕکەرێکی باش، خەڵکێکی زۆر زۆر باش" بەڵام پێشتر هیچ نیگەرانییەکی پیشان نەدا بەرانبەر بە چارەنووسیان.
ئەو قیەمەی ترامپ بەرجەستەی دەکا – سەرمایەداری ئەمریکا، دەسەڵاتێکی پلۆتۆکراتیك، دژە ژن – بەدڵنیاییەوە دژی هەموو قییەمەکانی ڕۆژئاوایە.

لەگەڵ ئەوەشدا بەشێك لە بەرپرسە باڵاکانی ئەمریکا چەختیان لەوە کردەوە کەوا بەردەوام دەبن لە یارمەتیدانی هێزەکانی سوریایی دیموکرات، هەروەها وەزیری بەرگری جەیمس مەتیس لەمانگی حوزەیرانی ڕابردوو بەڵێنیدا: " بە ئاسانی ئەم ڕێکخراوە وەلا نانێین، چونکێ دەوڵەتی ئیسلامی تێکشکان و ڕێگرە لەسەر هەڵدانی."
لە دانیشتنێکی کۆنگرێسدا لەهەمان مانگدا سیناتۆری مارینلاند "کریس ڤان هۆڵەن" پرسیاری لە وەزیری دەرەوە مایك پۆمپیۆ کرد "بەڵێن دەدەی لەوەی لەلایەن تورکیا و ڕەجەب تەیب ئەردۆغانەوە نەکەویتە بەر هەڕەشەو کوردەکانی سوریا بە گورگان خوارد نێدەیت؟" وەڵامی دایەوە " بەهیچ شێوەیەك مەبەستێکی ئیداری نییە بۆ فڕێدانی ئۆبجێکتێکی زەردی گەورە."
هەروەها مانگی ڕابردوو ئیدارەی ترامپ بڕیارەکەی پێشووی سەرۆکی پێچەوانەکردەوە بۆ کشانەوەی هێزەکانی ئەمریکا لە سوریا.

ترامپ بەردەوامە لە ڕاڕاییەکانی و بەوەش زۆرێك لە چاودێران دەیانەوێت بزانن پاشتر چیدەکات. کوردەکان لە سوریا بەردەوامن لەوەی نەك هەر پێداگرن لەسەر ئازادکردنی ناوچەکانیان بە شێوەیەکی یەکجاری لە ژێر دەستی داعش، بەڵکو بۆ بەسەرنجام گەیاندنی شۆڕشە کۆمەڵایەتییەکەیان لە ڕۆژئاوا.

ماشێنی جەنگی زلهێزەکان کە کاران لە ناوچەکە ئەوە دیاریدەکەن چ شانسێك کراوەیە لە پێش کوردەکانی سوریا. سەرۆکی سوریا بەڕێنی دەستبەسەرداگرتنەوەی ڕۆژئاوای دا. سەرۆکی تورکیا ڕەجەب تەیب ئەردۆگان چەندین جارو بەردەوام هەڕەشەی ئەوەی کردووە کەوا ئەو ئەزموونە تووندڕەوەی کورد دەڕوخێنێت. یارمەتێکانی ئەمریکاش لە باشترین حاڵەتی خۆیدا هەمیشە مەرجدار بووە، بەردەوام لە ترسێکی گەورەدایە لە لایەن ئیمپراتۆرییەتی ئەمریکاوە.

سەرکەوتنەکان و شکستەکان

ئەزمونی عەفرین و مەنبەج ناڕاستگۆیی ئیدارەی ترامپیان بۆ کوردەکان دەرخست.

لە کانونی دووەمی ساڵی ٢٠١٧ هێزەکانی دەوڵەتی تورکیا بە ڕەزامەندی ئەمریکا هێرشیان کردەسەر عەفرین و ئەو کانتۆنەیان وێرانکرد تا مانگی ئازار و بوونە مایەی کۆچی بە کۆمەڵ.

نزیکەی پێنج سەد کەس لە خەڵکی سیڤیل و هەشتسەد کەس لە شەڕڤانانی کورد بوونە قوربانی ئەو هێرشەی تورکیا.

زیاتر لە سەدان هەزار کەس لەو ناوچەیە دەربەدەر بوون و تاکۆتایی مانگی ئەیار ١٣٤٠٠٠ هەزار کەس بە ئاوارەیی مانەوە. ئەوانەی لە عەفرین ماونەتەوە ڕووبەڕووی کاری دڕندانە دەبنەوە لەلایەن دەسەڵاتدارەکانی ئەو ناوچەیەوە کە لە لایەن تورکیاوە پشتیوانی دەکرێن.

کوردەکانی سوریا ڕووبەڕووی بەرنگارییەکی گەورە دەبنەوە لە منبەج، پاش ئەو هەڕەشانەی ئەردۆغان بۆ بەردەوامبوونی هێرشەکانی لە عەفرینەوە بۆ منبەج. بەرپرسە ئەمریکێکان و تورکەکان ڕێك کەوتوون لەسەر ئەوەی شەڕڤانە کوردەکان لەو ناوچانە بکشێنەوە.

لەجیاتی بەرگریکردن لە کوردەکانی سوریا، کەچی بەرپرسە ئەمریکێکان بڕیاری ئارام کردنەوە دەدەن و بڕیارە هێزەکانی ئەمریکاو تورکیا ئێشکگری هاوبەشیان هەبێت لەو ناوچەیە.

ڕێککەوتن شکستێکی گەورەیە بۆ شۆڕش لە ڕۆژئاوا. پاش دەرکردنی ڕێکخراوی دەوڵەتی ئیسلامی لە منبەج، کوردەکانی سوریا بە شێوەیەکی زۆر سەرنج ڕاکێش ئیدارەی ناوچەکەیان کرد، ئەمریکێکان خۆیان ستایشی ئەو بەڕێوەبردنانە دەکەن.

پاش سەردانەکەی جۆن ڕۆد لە وەزارەتی بەرگری ئەمریکاوە لە مانگی تەموزدا بۆ منبەج باسی لەوەکرد کە چۆن ئازادانەو بێترس بە ناو کۆڵانەکاندا سوڕاوەتەوە کە پێشتر لە بن دەسەڵاتی داعش دا بوون. ڕۆد لەو بارەوە وتی: “ بەڕاستی ئەوەی بینیم بێ وێنە بوو.”

سیناتۆری نیو هامپشیر جانی شاهین، کە هەمان ئەزمونی هەبوو لە دووایین سەردانیکردنی بۆ ئەو ناوچەیە، وەزیری دەرەوەی ئاگادار کردۆتەوە کە: “چەندە سەرسامە بە کارەکانی هێزی سوریایی دیموکرات، وە ئەو ناوچەیە بەتەواوی ئارامە.”

پاڵنەرەکانی وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا

هەرچەندە ئیدارەی ترامپ ئارەزووی لە ناوبردنی دەستکەوتەکانی کوردی سوریایی دەکرد لەعەفرین و منبەج، لەگەڵ ئەوەشدا بڕیاریدا، گرنگە پارێزگاری لە هەندێك لایەنی هاوبەشیان بکات لەگەڵ هێزەکانی سوریایی دیموکرات.

سوپای ئەمریکی لەگەڵ هێزەکانی سوریایی دیموکرات بە هاوبەشی دەستیان گرت بەسەر باکوری خۆرهەڵاتی سوریادا کە خاوەنی گەورەترین چاڵە نەوتە لەو وڵاتەدا. نزیکەی هەزاران سەربازی ئەمریکی لە بنکە سەربازێکانی هەموو ئەو ناوچانێدا بڵاو بونەتەوە.

بەردەوام بەرپرسە ئەمریکێکان باس لە گرنگی مانەوەی هێزە سەربازێکانیان دەکەن لەو ناوچەیە بۆ دڵنیا بوونیان لە ڕوخانی دەوڵەتی ئیسلامی. بەرپرسێکی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا بەناوی بریت ماکگورك وتی: “ ئێمە جارێك هەر لە سوریا دەمێنینەوە و چەق دەکەینە سەر نەمانی داعش بەیەکجاری.” پاش مانگێك جارێکی تر و بەرپرسێکی تر بە ناوی جەیمس جەفری جەختی لە مانەوەیان کردەوەو وتی: “ ئێمە پەلەمان نییە لە جێهێشتنی سوریا.”

ئەمریکێکان بەسوود وەرگرتن لەو بارودۆخە بە دوای مەرامی سیاسی ترەوەن. وەکوو سەرەتا هێزە سەربازێکانیان بەکار دێنن بۆ فشار خستنە سەر سەرۆکی سوریا بەشار ئەسەد، هەروەها ناڕەحەتی درووستکردن بۆ یارمەتێکانی ئێران و ڕوسیا بۆ حکومەتی سوری.

ژمارەیەك لە بەرپرسە کۆن و نوێیەکانی ئەمریکا دەڵێن ڕەنگە بتوانیین ئامانجەکانمان لە سوریادا بێنینە دی – گۆڕانی دەسەڵات – وەکوو بەرپرسێکی پێشوتری ئەمریکی بەناوی ئەنتۆنی بلینکن وتی: ” ئەگەر بتوانن ڕوسیا لە سوریا دووربخەنەوە کە پشتیوانیکەرێکی زۆر مەحکەمە بۆ ئەسەد، ئەوە مەزەندە دەکرێت بەشار لەدەسەڵات وەلابنرێت” .

لە مانگی ئاب دا بەرپرسی باڵای بنکە سەربازێکانی ئەمریکا CENTCOM جۆزێف ڤۆتێڵ وتی: ” تێوەگلانی ئەمریکا لە سوریا پەیوەندیەکی زۆری بە ڕوسەکانەوە هەیە، ئەمەش بەشێکە لە نمایشی زلهێزەکان لە ناوچەکانی جێنفوزی یەکتر.

ئێرانیش ڕۆڵی هەیە لە مانەوەی هێزەکانی ئەمریکا لە سوریا، وەك بەشێك لە بەرپرسەکانی ئیدارەی ترامپ ئاماژەیان پێداوە.
لە مانگی حوزەیران دەیقد ساتەرفیڵد بەرپرس لە وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا بە کۆنگرێسی ڕاگەیاند کەوا " هێزەسەربازێکانی ئەمریکا، سوریا جێناهێڵن، ئەگەر ئێران پێشتر ئەو وڵاتە جێنەهێڵێت. هەر بڕیارێکی تایبەت بە مانەوەی هێزەسەربازێکانی ئەمریکا لە هەر شوێنێکی سوریادا. A- ئەوە بڕیاری سەرۆکایەتیە. B- ئەو بڕیارەش بە شێوەیەکی بڕاوە پەیوەندی بە دەرچونی ئێرانەوە هەیە لە سوریا."
پاش مانگێك لەو قسانەی سەرەوە، وەزیری دەرەوە مایك پۆمپیۆ بەهەمان شێوە نامەیەکی پەیوەندیداری لەو بارەوە ئاراستەی کۆنگرێس کرد و تیایدا باسی لەوە کرد کەوا سەرۆك ترامپ بڕیای کۆتایی خۆیداوە سەبارەت بە سوریا، لەوەی "بونی ئێران لە سوریا خاڵێکی بنەڕەتییە بۆ ئێمە، لەگەڵ ڕێزگرتن لە چۆنیەتی چوارچێوەی کارەکانی US لە سوریادا." پۆمپیۆ ئەوەشی وتی: " من بڕوای تەواوم هەیە کە ئەم بڕیارە بەمشێوەیەی خۆی دەمێنێتەوە."

کەواتە یارمەتییە بەردەوامەکانی ئەمریکا بۆ هێزەکانی سوریایی دیموکرات لە باشترین حاڵەتدا ئەوەیە، ئەگەر بەرپرسە ئەمریکێکان ڕێگای تریان دۆزییەوە بۆ گەشتن بە ئامانجەکانیان، ئەوە بەدڵنیاییەوە پشت لە کورد دەکەن. پاش هەموو شتێك بەرپرسە ئەمریکێکان بە شێوەیەکی بڵاو پێیان وایە SDF "کار بۆ ئێمە دەکەن و چاو ساغیمان دەکەن." ئەمە قسەی جەنەراڵ ڕیموند تۆماس بوو سەرۆکی هێزە تایبەتێکانی ئەمریکا.

پرسیاری گەورە

سەرباری ئەوەی ئیدارەی ترامپ لەم کاتەدا بڕیاری مانەوەیان داوە لە سوریادا، پرسیارە گەورەکە ئەوەیە ئایا ئەمریکا بەردەوام دەبێت لە کارکردن لەگەڵ کوردەکانی سوریا؟
بۆ چەند مانگێك کۆمەڵێك لە بەرپرسانی ئێستا و پێشوو گفتووگۆیان لەسەر ئەوە بوو کەوا کاتی ئەوە هاتووە پەیوەندی لەگەڵ کورد ببرین و تەرکیز بخەیەنەوە سەر پەیوەندێکان لەگەڵ تورکیا، هاوپەیمان لە ناتۆ.
لەگەڵ ئەوەی تورکیا و US پەیوەندێکانیان بە شێوەیەکی زۆر تێکچووە بەتایبەت لەم ساڵانەی دووایدا و بەتایبەت پاش ئەوەی بەرپرسە تورکەکان ئەمریکایان تاوانبار کرد بەوەی دەستی هەبووە لە کودەتا کەی تەموزی ٢٠١٦ دا دژ بە سەرۆك ئەردۆگان، بۆیە ئیدارەی ترامپ قورسی زۆر دەبینێت لە زیندووکردنەوەی پەیوەندێکان. لە مانگی

ئابیشدا ئیدارەی ترامپ سزای ئابوری و تەعریفەی گومرکی زیاتری خستە سەر تورکیا، کە بووە هۆکاری قوڵبوونەوەی زیاتری ئەزمە ئابورێکانی ئەو وڵاتە.

لە هەمان کاتدا، پەیوەندییە شڵەژاوەکەی نێوان ئەم دوو وڵاتە ڕێگر نەبوو لە کاری هاوبەشی سەربازی ئەم دوو دەسەڵاتە. لە ئێستادا بەشێوەیەکی هاوبەش کار دەکەن لە پارێزگای ئەدلەب بۆ ڕێگرتن لە هاتنە ناوەوەی دەسەڵاتی حکومەتی سوری، کە نزیکەی ٣ملیۆن لە خەڵکی سیڤیل و ٣٠ هەزار چەکداری تووندڕەوی دژ بە ئەسەد لەو پارێزگایە گەمارۆ دراون. لەم ماوەیەشدا سەرۆك ترامپ وتی: ” تورکیا بەشێوەیەکی گشتی زۆر یارمەتی داین لەم بارو دۆخەدا.”

لەم دووایانەدا وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا بڕیاری دامەزراندنی دبلۆماتکاری پێشو جەیمس جەفری دا وەك نوێنەرێکی تایبەت سەبارەت بە بارودۆخی سوریا، ئەمەلە خۆیدا هەڵگری پەیامێك بوو بۆ تورکیا کەوا ئەمریکا خوازیاری کاری هاوبەشە لەگەڵ حکومەتی تورکیا سەبارەت بە بارودۆخی سوریا. ساڵانی ڕابردوو جەفری بانگەوازی پەیوەندییەکی گەرمتری دەکرد لەگەڵ تورکیا. لە کانونی یەکەمیش بە کۆنگرێسی وت: ” پەیوەندی ئەمریکا و تورکیا بۆ ئێمە بڕاوەیە.” داوای لە‌ هاوپیشەکانیشی دەکرد: ” ئەم پەیوەندییە مەپچڕێنن.”

هەروەها جەفری ئاماژەی بەوە دەکرد کەوا پەیوەندی ئەمریکا لەگەڵ کوردەکان، نزیکبونەوەمان لە ترکیا قورستر دەکات. هەروەها باسی لەوەدەکرد کەوا بەرپرسە تورکێکان سەیری شۆڕش لە ڕۆژئاوا دەکەن وەك پرۆژەیەکی پارتی کرێکارانی کوردستان PKK کە ڕێکخراوێکی کرێکاری تووندڕەوە و دەیەیەکە حکومەتی تورکی شەڕی دەکات. هەروەها وتی: “ زۆر بۆڵە بۆڵ هەیە لەلایەن تورکەکانەوە لەو بارەوە.”

بەتەماشاکردنی بارودۆخەکە، کورد لەسوریا ڕووبەڕووی چارەنووسێکی نادیار بۆتەوە، ئەوە سەرباری هەڕەشە جۆربەجۆرەکانی تر لەسەر وجودیان. هەرچەندە بەرپرسە ئەمریکێکان تا ئێستا بەردەوامن لە یارمەتیدانیان، بەڵام ئەوەی دەمێنێتەوە بیبینین فشارەکانی تورکیا یان لایەنەکانی ترە لەسەر ئەمریکا کە وابکات چوار چێوەی کارەکانی ئەمریکا بگۆڕێت.
بەهەرحاڵ ئەگەر ئەمریکا پشت لە کوردەکان بکات، نەك هەر قوربانی بە پاڵەوانەکانی شەڕی دژە دەوڵەتی ئیسلامی دەدات، بەڵکو شۆڕش لە ڕۆژئاوا دەخاتە مەترسییەوە، بە ئومێدترین ئەزمونی دیموکراتی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست.

سەرچاوە:
https://www.jacobinmag.com/2018/10/rojava-isis-syrian-kurds-united-states-military

---

1194 ساڵ جینۆسایدی ئێزیدییەکان و نۆبڵەکەی نادیە موراد عەلی مەحمود محەمەد

کاتێك 4 ساڵ لەمەوپێش ڕێکخراوەکانی ژنانی عێراقی و ئەمەش پشتیوان، دەستکرا بە هەڵمەتی نۆبـَڵی ئاشتی بۆ نادیە، هەوڵەکە سادەو ساکار هاتنە پێش چاو، وەلێ هاتە دی، نایشارمەوە پێشتر 12 ساڵ بەر لە ئەمڕۆ خەونم بەوەوە دەبینی خەڵاتەکە بۆ لەیلا زانا بێت و بە هەوڵەکانمان چوە پێشبڕکەوە” یەکەم هەوڵی کوردان بوو”، لە ئێسستا کە بەخشرا بە نادیە زیاتر دڵ خۆش بووم، وەك خێزانە گەورە مرۆڤایەتییەکە، خەڵاتەکە وەڵام بو بۆ 1194 ساڵ جینۆسایدی بەردەوامی ئیزیدییەکان و 74 فەرمان لە دژیان، ئەوانەی هاواریان لە هەڵستاوە بەهۆی ئەوەی نادیە نەیوتووە کوردم، هیچ ئەرکێکی ئەخلاقیان لە ئاست 1194 ساڵ جینۆسایدی بەردەوامی ئێزیدییەکان نەنواندووە، بۆیە هاوارەکەی ئەمرۆیان بەنرخە.

لەو 72 فەرمانەی پێشوو (پێش 2003)، پیاوانی موسڵمانی کورد لە ژێر پەرچەمی ئایندا بەشداریان لە کۆی تاوانەکاندا کردووە، هەندێك جاریش خۆیان سەرکردایەتی جێبەجێکردنی فەرمانەکانیان کردووە، لە مێژووشدا هەندێکیان بە پاڵەوانی ئەفسوناوی و قارەمانی نەتەوەیی بەمەڕکەشەوە هەژمار کراون، پیاوە کوردە ناسیۆنالست وئیسلامییە سونییەکانیش تا ئێستا شانازییان پێوە دەکەن، هەرچەندە ئەوان لە مێژوودا تاوانبارن بە ئەنجامدانی جینۆساید، لە فەرمانی 74 یشدا وەك نادیە لە یەکەم دیداریدا گێڕایەوە ” گەنجێکی تەلەعفەری و کوردێکی سەرانی و عەرەبێکی سوری” بەیەکەمجار لە موسڵ پەلاماریان داوە، واتا لە فەرمانی 74 یشدا کوردە سەرانییەکەی بارگاوی بە ئایدۆلۆژیای ئیسلامی سیاسی ئامادەیە و چالاکانە بەشدارە لە تاوان،

کچەکی ئێزیدی لە لایەك کراوە بە کەنیزەك, کوڕەکی کوردی سەرانی ئیسلامی لە لایەکی دیکەی چیرۆکەکە, قوربانی و تاوانکار کوردن, یەکیان کوردی ئێزیدی ئەوی دی کوردی ئیسلامی سونی, ئەمەش سەرزەنشتی قوربانییەکە دەکەین و داوای لێبوردن لە هەمبەر تاوانی تاوانبارەکە ناکەین.

لە دوا فەرمانی 74ی ڕۆژی یەك شەممە ڕێکەوتی 3ی ئەگستسی ساڵی 2014 ەدا, کە بە سەرکردایەتی پیاوانی ئیسلامی توندڕەوی عەرەبی سونە مەزهەب و بە بەشداری پیاوانی دەیان نەتەوەی دیکەی ئیسلامی سیاسی سونی ئەنجامدرا, لە ژێر ناوی سوپای داعش, لە بەشی زۆری پیاوانی کورد نەك ئەمجارە پێچەوانەی جارانی پێشوو, بەشەك نین لە پرۆسەکە و ئەکتەری چالاك نین لە تاوانەکە, داگیر کەری گەلی عەلی بەگ و بەردەڕەشە نین, بگرە بە هەڵمەتی هەموو ئێزیدین قۆناغێکی نوێ دەننە پێشەوە, پێچەوانەی فەرمانەکانی پێشوو, دەستە بژێرێك بەرەو ڕووی تەواوی رابـردووە ڕەشەکە دەبنەوە و زۆربەش شانازی بە نادیە مورادەکەیانەوە دەکەن, یەك شەممە ڕەشەکەی نادیە دەبێتە دوا فەرمان و دوا کەمەکوژی ئێزیدیەکان و دادگاییکردنی کەی تاوانەکانی پێشوو , سەرەنجام فەرمانەکانی رابـردوو لە ئاوێنەی یاداوەریدا زیندو دەکاتەوە, دەیانکات بە بەشەکی بەزلەکراو لە مێژوو , مێژوو لێرەدا پێچەوانە دەبێتەوە , 3ی ئاب لە تاوانەوە دەگۆڕێت بۆ دادگای مێژووی تاوانە هاوچێشنەکانی رابردوو, دادگاییکردنی 72 فەرمانی رابردوو کە لە ژێر ناوی ئایندا ئەنجامدراوەو پیاوانی کوردیش لە بەشەکی تاکە قارەمان و تاکە تاوانبارن و لە بەشەکانی دیکە ماشینی تاوانەکەن, بەخشینی نۆبەی ئاشتیش بە نادیە موراد رابردووی پێ تراژیدی ئێزیدیەکانی کردە دادگایەکی نەو نەتەوەیی.

لە فتواکانی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل((780-855 م)ەوە , تا فتواکانی لەیسی سەمەرقەندی و مەسعودی و ئەبو سعودی عەمادی بەم هەموو پلەو پایە ئاینییەیـاوە ("خگیـب المفسـرین" شیـخ الإسلام, مفتـی القسـگنگینیە,) کە ئێزیـدیـیەکانی بە لە کـافر کـافرتر لە جـوو و کریستان و …. ناو زەد کردبوو, فتوای کوشتنی پیاوان و بە کەنیزەك کردنی ژنانی وەك نادیە مورادەکانی دەردەکرد, هەموو ئەوانەی بە فتواو فەرمان بەشداری جینەسایدی ئێزیدیەکانیان لە مێژوودا کرد, جارەکی دیکە لە بەردەم ئاوێنەی تاوانەکانی داعش خرانەوە ناو قەفەسی دادگای مێژوو و ویژدانەوە, ئیتر لێرەوە عەمادی شێخ الـئیسلامی ئومەیەك نیە لای ئەمە, بەڵکە فتوا دەری تاوانەکی مێژوویی بەردەوامە بە زیـاتر لە دوو سـەدە و تاوانبـاری جینەسایـدە,و

قوربانیەکەشی سومبلی ئاشتیخوازی جیهانە, سەدان فەرمان لە بەر رۆشنایی فتواکەیدا دەردەچێت و پێکهاتەیەك هەوڵی سڕینەوەی لە بنەچەوە دەدرێت, ئەوەی داعش کردی, عەمادی درێژ ماوەترین موفتی ئاستانە چوار سەدەو نیو لەمەوپێش بڕیاردەری بوو, بەرامبەر بە ئێزیدییەکان بە تاوانکاری زیاترەوەو دڵڕەقانەتر لەوەی ئەمڕۆ جێبەجێکرا .

قڕ کردنی ئێزیدییەکان لە ساڵی 224ی کۆچییەوە, لە سەردەمی خەلیفە موعتەسەمی عەباسییەوە دەستی پێکرد, وەلە فتوای ئەبو سعودی عەمادی لە ساڵی 1560 ی زاینی رەوایەتی ئاینی و پیرۆزی پێ بەخشی لە پێششی ئایندا, ئەم فتوایە بووە هەوێنی دەیان فەرمانی مەرگ هەموو رێشتر و دڵڕەقتر لە 3-8-2014, چڕترینیان فەرمانەکانی قڕکردنەکانی سەدەی نۆزدە بوو , سەدەیەکی پڕ نەهامەتی و تاوان بوو بە ئێزیدییەکان , ئەم فەرمانانە تەنها خەلیفە و پاشا عەرەب و تورکەکان پێی هەڵنەستان ,لە ساڵانی 1832 و 1834 پاشای کۆرەی رەواندز و فەرمانی بەدرخان بەگ لە ساڵی 1844 دا لە ناو فەرمانە زۆرو زەبەنەکاندان, لە موسڵیش دوای 3ی ئاب پیاوانی کورد ئەگەر بە لاوازیش بێت شوێن پێی پاشای کۆرەو بەدرخان بەگ هەڵدەگرنەوە, ئەمجارە کچۆڵەیەك دەبێتە قوربانی ترسی لە گێڕانەوەی تاوانەکە نییە و دەبێتە حکایەتخوانی, ئەو تاوانە لە پیرۆزییەوە دەکاتە ناشرینترین , حکایەتخوانی ئەمجارەمان بەشان و باڵی میرو بەگ و شا و خەلیفەکاندا هەڵنادات, بگرە لە ئاوێنەی تاوانەکانی موسڵمانە سونییە تەلەعفەری و کوردە سۆرانییە سونییەکەو عەرەبە سوریە سونکەوە یەك مێژووی ساڵەی 1194 رابردوو دادگایی دەکات, زاکیارەکان لە ویژداندا دەژێنێتەوەو مرۆڤایەتی بەرەو روی مێژویەکی رەش دەکاتەوە, دەبێتە حکایەتخوانی زیاتر لە هەزارەیەکی پڕ لە تاوان, حکایەتێك هەزاران چیرۆکی ناو پەرتووکە پیرۆزەکانی رابردوو ناشرینە کات, حکایەتەکەی ئەو پیرۆزییەکان وردو خاش دەکات و مێژوو سەرەو واژوو دەکاتەوە, ئەو حەکایەتەی ژنانی ئەنفال نەیانتوانی ببنە سوارچاکی لەو دیو پەردەکانەوە چیرۆکەکانی خۆیان لە ترسی داب و نەرێت بە شاراوەیی و کزی گێڕایەوە.

دەبێت نەبەڵەکەی نادییە ببێتە هۆکارێك بۆ پێداچونەوە بە مێژووی 1194 ساڵەی رابردوو, بۆیە لە بەر رۆشنایی و ئاوێنەی تاوانەکانی داعشدا, دەبێت بە پێگەی کەسایەتی ئەو کەسایەتیانەدا بچینەوەو لە دادگای مێژوودا دادگایی بکرێنەوە, راستە هەر مرۆڤێك لە مێژوودا مرۆڤەکان بە شێوازێك دەیخوێننەوە, وەلێ تاوان بە تاوانی

دەمێنێتەوە, تاوانكار لە سزا نابێت رزگاری بێت, دەبێت پێگەی راستەقینەی خۆی پێببەخشرێتەوە لە گەڵیشدا بێت, نابێت گەڵەكانیان ببێتە شوێنی پیاوچاكان و دڵنەوایی نزای لێقەوماوان كە تاوانكاری ئەنجامدەری جینۆسایدە , هەموو هێماكانی گەورەی نیشاندانی ئەو تاوانكارانە لە مێژوو و یاداوەری گەلدا پێویستە تێك بشكێنرێت .
دیارە نادییە ئەگەر نەفیسەی كەهنەوەرد بۆ یەكەمجار چیرۆكەكەی بە جیهان نەناساندایە, وێڕای ئازایەتی خۆی كە یەكەم ژنە حكایەتخوانی ئێزیدی بوو, ئەوا ئەستەم بوو بتوانێت ببێتە خاوەند گەورەترین حەكایەتی تاوانلێكراو.

نادیە لە بازنەی قوربانی دەستدرێژی دەرچوو, كاتێك شووی كرد,دوای وەرگرتنی نۆبڵ ئەركی قورسترە لە جاران, خەبات بۆ داكۆكی لە مانەوەی ئێزیدی و بەرەو روبونەوەی كۆمەڵكوژی لەسەر بنچینەی ئاینی و نەتەوایەتی, خەبات بۆ كۆمەڵگایەكی ئێزیدی پێشكەوتنخوازی كراوە , بەرەو روو بونەوەی داب و نەریتی كۆنەخوازی ئێزیدی, بەرەو روبونەوەی جینۆساید ورێزگرتن لە یاداوەری قوربانیانی جینۆساید لە جیهان بە گتشی و ئێزیدی بە تایبەتی, پشتیوانی لە مافی گەلان و كەمایەتی ئاینی و مافی ژنان وەك سومبلێكی جیهانی خەباتی ئەوی قورستر كردووە, ئەو بۆ ئەوەی گەورەتر بێت پێویستە خەڵاتەكەی ببەخشێتە قوربانیانی ژنانی ئێزیدی لە 1194 ساڵی رابردوو, مۆنمێنتێك بە ئەندازەی گەورەیی قوربانیانی 1194 ساڵ جینۆسایدی بەردەوامی پێ دروست بكات.

عەلی مەحمود محەمەد

خەڵاتی درە، ڕۆژاوای دووڕوو … فەرهاد شاكەلی

دوو سەعات لەمەو پێش، چاوم لە ڕاگەیاندنی ڕاستەوخۆی كۆمیتەی نۆبڵ بوو، كە خەڵاتی ئاشتیی ساڵی ٢٠١٨ دەدرێتە (دێنیز موكوگێ)ی خەڵكی كۆنگۆ و خاتوو (نادیا موراد)ی ”ئەندامی كەمینەی یەزیدی لە باكووری عیراق”. تا دوایین چركەی ڕاگەیاندنەكەم بینی و گوێ لە

بوو، نە خەڵاتدەرەکان و نە ئەو هەموو ڕۆژنامەوان و میدیاکارانەی لەوە ڕاوەستابوون بە ڕووماڵکردنی ڕووداوەکە و هەندە پرسیاریشیان لە خانمی پێشکەشکار کرد، بە یەک تاکە وشەیش ناوی کوردبوونی نادیا مورادیان نەهێنا و نەیانگوت خەڵکی کوردستانە.
ئەم جۆرە هەڵوێستە بە من شتێکی تازە نییە و دەمێکە لە میکانیزمی ڕوواڵەتکارانە و چەواشەکارانەی ئەم ڕێزلێنان و خەڵاتکردنە درۆ و ساختەکارانە تێگەیشتووم. ئەم پاییزە دەبێتە چل ساڵی ڕێک کە من لە سوێد دەژیم. لەم چل ساڵەدا سیونۆ (٣٩) جار پێشکەشکردنی خەڵاتی ئەدەبییات و چل (٤٠) جاریش خەڵاتەکانی دیکەم بینیوە و تا ڕادەیەک ئاگاداری یارییەکانی پشت پەردەی بڕیارەکانی کۆمیتەی نۆبێلیش بوومە، کە لێرە و لەوێ لە ڕێگەی هەندە ڕۆژنامەوان و میدیاکاری چوختی و بەلەسەوە ئاشکرا دەکرێن. بۆیە وتم (٣٩) جار خەڵاتی ئەدەبییات، چونکە ئەمساڵ خەڵاتی ئەدەبییات نادرێ. ئەکادیمیای سوێدی ئاوڕووی خۆیان و خەڵاتەکەیشیان برد، کاتێ ئەوە ئاشکرا کرا کە مێردی ئەندامێکی ئەکادیمیای سوێدی، پێوەندیی سێکسیی لەگەڵ ژنی بەشێک لە ئەندامانی ئەکادیمیادا هەبووە و ئەنجامی ئەم پێوەندییانە چی بووە.

من لە دڵەوە پێم خۆشە کە خاتوو (نادیا موراد) خەڵاتەکەی وەرگرت و پیرۆزبایی لێ دەکەم. نادیا و ئازارەکانی نادیا و سەدان و هەزارانی دیکەی وەک نادیا، شایانی ئەوەن دەیان و سەدان خەڵات وەربگرن و ڕێزیان بگیرێت و خەم و خەفەت و ئازارەکانیان بە خەڵکی ئەم دنیایە و بە مرۆڤایەتی تەمار بکرێن. بەڵام دەبێ لای مرۆڤە هۆشیارەکان و ڕووناکبیران و بڕیاردەر و سیاسەتمەدار و خەڵکانی دیکەیش ئەوە ڕوون بێت، کە خەڵاتی نۆبێل، چ هیی ئاشتی و چ هیی ئەدەبییات، بە فیلتەری سیاسەتێکی دزێو و ناشیرین و گوماناویدا تێدەپەڕێت و هیچ پێوەندییەکی بە داهێنان، یا بە چەوسانەوە و بەدبەختییەوە نییە. باسی خەڵاتەکانی دیکەی نۆبێل، فیزیا و کیمیا و پزیشکی و ئابووری، ناکەم، چونکە وەک ئەم دووەی باسم کردن، ئاگاداری ئەوانە نیم.

کۆمیتەی نۆبێل بە نادیا موراد دەڵێ ”ئەندامی کەمینەی یەزیدی لە باکووری عیراق”. ئەوان لە من و تۆ چاکتر دەزانن و ئاگادارن کە نادیا کوردە و خەڵکی کوردستانە. ئەوان زۆر چاک ئاگادارن کە نادیا و سەدانی وەک نادیا بە هەوڵ و کۆششی حوکوومەتی هەرێمی کوردستان ڕزگار کراون. بەڵام بەرژەوەندیی ڕۆژاوا ئەوەیە هەمیشە جەختی یەزیدیبوون بکات، بە کوردستانیش بگوترێ باکووری عیراق. لەم

بوارەدا دەبوو خزمانی یەزیدی خۆیان، بە زمانێکی ڕوون و ئاشکرا، بە هەموو ئەوانەی باسیان دەکەن، یا قسەیان لەگەڵ دەکەن یا ڕێزیان دەگرن، بڵێن: تۆ مافی ئەوەت نییە بە یاری ناسنامەی ئێمە بدەیت. ئێمە کوردین، ئایینەکەمان یەزیدییە و ”وەلاتێ مە کوردستانە”. کۆمیتەی نۆبێل لە کورد و کوردستانیبوونی نادیا خان خۆی گێل دەکات، کەچی لەوەدا هیچ هەڵە ناکات کە لە جێی (شەنگال) بڵێ (سنجار)، چونکە ئەمەیان ئەو شێوەیەیە کە عیراقی عەرەبی پێی خۆشە و دەیەوێ بیسەپێنێت. (داعش) دەیویست بە زۆر و بە هەڕەشە و سووکایەتی نادیا خان و هەزاران نادیای دیکە واز لە دین و ئایینی خۆیان بهێنن، ڕۆژاوایش دەیانەوێ بە خەڵاتکردن و بە بەرتیل بەرگی جوانی کوردبوونیان لە بەر دابکەنن.

هەر لەم دەرفەتەدا دەبێ ئەوەیش ڕوون بکەمەوە کە میدیاکارانی کوردستان، زۆر جار خوێنەر و بیسەر و بینەر چەواشە دەکەن، ئەوانەی کە ئینگلیزی یا زمانەکانی دیکەی ئەوروپا نازانن، و بە شێوەیەک قسە و لێدوانی ڕێبەر و سیاسەتمەدارانی ڕۆژاوا دەگوێزنەوە کە لەگەڵ ڕاستیدا ناگونجێت. دەیان جار گوێم لێ بووە و بینیومە، کە کابرای ڕۆژاوایی وتوویەتی (Northern Iraq)، کەچی ئەمان بە (کوردستان) تەرجەمەی دەکەن. تەنانەی بەرانبەر سیاسەتمەدار و بەرپرسانی عەرەبیش هەر ئاوا (شەرمن و سەلار)ن. کابرای عەرەب دەڵێ (الاقلیم)، بەڵام ئەمان کە تەرجەمەی دەکەن، دەڵێن (هەرێمی کوردستان).

ئێستا کە یەکەمین جارە لە مێژوودا کوردێک خەڵاتی نۆبێل وەردەگرێت، دەبێ کورد لەوە ژیرتر و وریاتر و ڕاستگۆتر بن، کە کڵاوی زەرد و سوور و کەسکی ڕۆژاوایان بکرێتە سەر. دەبێ ڕاستوڕەوان بە ڕۆژاوا بڵێن، یەزیدی کوردن و یەزیدیخان کوردستانە. نابێ لەوە بترسن و سڵ بکەنەوە کە ”دۆستەکانیان!” لێیان زویر ببن. ڕووناکبیرانیش دەبێ ئەو ڕاستییەیان لا ڕوون بێت کە خەڵاتی نۆبێل، لە ٣٠-٣٥ ساڵی ڕابوردوودا، زۆر جار، وەک ڕێگایەک و وەک کەرەستەیەک بۆ ناوزڕاندن و دژایەتیکردنی ئیسلام بە کار دەبرێت، نەک بۆ ڕێزگرتنی داهێنانی ئەدەبی یا خەبات لە پێناوی ئاشتیدا. زۆر جار بینیومانە کە مرۆڤکوژ خەڵاتی ئاشتیی نۆبێلی پێ بەخشراوە و کەلکە نووسەر خەڵاتی ئەدەبییات. ڕۆژاوا ئەگەر شەڕی ئیسلام و موسڵمانان دەکات، با بچێت خۆی بیکات، نەک کورد بە کار بهێنێت و دوایش بە گورگانخواردی بدات. لە شەڕی (داعش)دا هەزاران تێکۆشەر و خەباتگێڕ و قارەمانی کورد کوژران و بریندار کران، بەڵام ڕۆژاوا

پاداشتی کوردیان بەوە دایەوە کە دژی گشتپرسی ڕاوەستان و داگیرکردنی نیوەی خاکی کوردستانیان پێ ئاسایی بوو.

هەر ئەم ڕۆژاوایە و هەر ئەم کۆمیتەی نۆبێلە، ساڵی ١٩٨٨، کە هەڵەبجە ژارباران کرا و (ئەنفال)ی بەدناو ڕووی دا و هەزاران کچ و ژنی کورد دیل کران و هەرچی خراپە بەسەریان هێنرا، یەک وشەیان لە دەم دەرنەچوو، نەوەک سەددام حوسەینی دەست و خۆشەویستیان زویر ببێت. نە ئەوسایش و نە ئێستایش نەیانهێشت ڕاستیی ئەو کارەساتانە ئاشکرا بکرێت، چونکە ئەودەم ئەوەیش ئاشکرا دەبوو کە خۆیان هاوبەش و هاوکرداری ئەو تاوانانە بوون.

نادیا خانمی بەڕێز و خۆشەویست! لە دەرەوە پیرۆزبایی لە تۆ و لە نەتەوەی کورد و لە کوردستانی نیشتمانی هەموومان دەکەم. تۆ زۆر لە خەڵاتی نۆبێل گەورەتریت و زۆر لە سیاسەتی ڕۆژاوا پیرۆزتریت. ئازارەکانی تۆ، ئازاری هەموو مرۆڤایەتین و بەشێکن لە مێژووی مەینەت و چەوسانەوە و ژێردەستیی مرۆڤ لە سەرانسەری مێژوودا. تکایشت لێ دەکەم: ئەو ئێوارەیەی کە خەڵاتەکە وەردەگریت و ئاخاوتن پێشکەش دەکەیت، بە کوردی قسە بکە و زۆر ڕوون و ئاشکرا بڵێ: ئەز کوردم و وەلاتێ من کوردستانە.
برینی نەتەوەی کورد و نیشتمانەکەی، نە بە خەڵاتی نۆبێل و نە بە بەڵێن و دەستایەتیی ڕۆژاوا ساڕێژ دەبێت. ئەم جارەیش، ئەم نووسینەم بە وتە جوانەکەی سۆکرات، فیلەسۆفی گەورەی یۆنانی، دەبەمەوە، کە فەرموویەتی: ”خۆت بناسە: Know Thyself!”.

فەرهاد شاکەلی
زانستگەی ئوپسالا
سوێد، ٢٠١٨-١٠-٥

کتێبی: ڕەخنە لە ئیدیۆلۆژیا …

سمکۆ محەمەد

ناوی کتێب : رەخنە لە ئیدیۆلۆژیا. لێکۆڵینەوە لە چەمکی ئیدیۆلۆژیا و ڕۆشنبیری
بابەت : لێکۆڵینەوە
نووسەر: سمکۆ محەمەد

بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن ....

چەپکێک شیعری نیکۆڵاس کاتانۆ

شاعیری ڕۆمانیی – کەنەدیی

تێبینییەکانی سەر دیواری زیندانێک

ئامادەکردن و وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە : عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

-________

پایز

چ حەپەسانێک بوو
من و خۆر
بەیەکەوە لەهەمان ژووری زیندانا
دەمانتوانی بوونمان هەبێ
*
گەڵا زەردەکان لە بێدەنگیدا ڕادەماڵدرێن.
*
من ژمارە نەوەد و چوارم.
*
خائینەکان دەبووایە میللەتەکانیان بپارێزن و
قارەمانانەکانیش دەبووایە بیانفەوتێنن.
*
باڵندەکە ئەگاتە
پشت چاوەکانم و
ئەبینێ چۆڵ و هۆڵە.
*
گردەکانی دەوروبەر
لە ترساندا گرمۆڵە بوونە
*
گەردوون
بەردەوامی خۆی هەڵناوەشێنێتەوە
لەبەر دزێوی مرۆڤ
*
من زۆرجار
لە وشەکانم پەشیمان دەبمەوە

بەڵام هەرگیز لە بێدەنگییەکانم نا.
*
ئێستا تاکە گەڵایەک بەقەد دارەکەوە نییە.
*
تەنها نهیلیستەکان دەیبەنەوە چونکە بە نیازی هیچن.
*
من بال□ندەی زیندانم.
*
بۆ ئەوەی مەزن بی، ئەبێ بە هەڵە حاڵی بووبی.
*
کە منداڵ بووم کەس نەدەمرد
بەڵام ئێستا مردن بەردەوام ڕوودەدا.
*
واقیع داهێنانی ئارەزوو و لە ئەندازە بەدەرمانە.
*
بێدەنگی لەتیرۆر باڵا دەسترە.
*
گەڵاکان گوێمن و
گوێم لێ دەگرن
*
هیچ ناڕەوایە لە درۆی ئەبسوردێکەوە تا بۆگەنترین تاوان.
*
من دەژێم و تاجی پاشاییشم ناوێ.
*
ئەوەی لێرە مرد بێناوە.
*
من بەردەوام هەڵەم کرد
بۆ ئەوەی ببم بەخۆم.
*
شەو و ڕۆژ
زۆرانبازییە لە پێناو دەسەڵاتدا.
*
من خەریکی لابردنی جاڵجاڵۆکەی مردووم لەسەر
لێوی پەنجەرەیەکە.
*
چونکە مردن ناچارری□کی حاشاهەڵنەگرە
مر□ق چارەنووسی بە شکستە.

*
کۆتاییەکان ئەنجام نین.
*

زستان

زەمەن لە نێو بێدەنگیدا عاسی بووە.
*
قۆڵەکانم ماندوو بوون
لەوەی وەکو باڵ خۆ بنوێنن.
*
دەتوانم دڵم وەربگرمەوە؟
*
ئێرە ئەو شوێنەیە کە هەموو فێڵەکانی
خۆکوژی تیا فێر دەبی.
*
شۆڕشەکان تاجیان خستە سەر تاوانباران.
*
هیچ شتێک لە زیندان لە هوشیاری
بێ تاوانێک ناخۆشتر نییە.
*
ئامانجێکی تایبەت ببەخشە بە ژیان
ژیان یەکسەر مانای خۆی لەدەست دەدات.
*
مانگی ئاسمان وەکو ئاوێنەکە شکاوە.
*
کەس ناتوانێ خۆی بە لایەکدا بخات
چونکە هەموو کەس هەم ڕاستن و هەمیش هەڵەن.
*
چونکە هەموو فێڵ دەکەین
بۆیە لە یەکتر دەبوورین.
*
ئەگەر مردم
تۆڵەم مەک□ن□وە.
*
ئەگەر ژیری لە خەوندا بوایە
چیم لە خەوتن پێدەدزرا.

*

بەهار

ئایا ڕووناکی دەرگای هەیە؟
*
گوڵ لە نێو بڵێسەی ئاگردا دەبێتە بەهار.
*
نوێژکەرەکان بۆ دۆراوەکان نزا دەکەن.
*
پەپوولەیەکی ڕەش
خۆری دا پۆشی.
*
جارێک چەند جیهانێک هەبووە
لە نێوان وشەکان و نائامادەییدا.
*
لە چاوەڕوانی گوللە بارانکردن دام.
*
چ ئەلتەرناتیڤێکم هەیە،
پاش تاریکی؟
*
من لە کو□□م؟ ئایا من بێدارم؟
*
بەردەوام نیشتمانی خەونەکانم
دروست دەکەم.
*
هیچ شتێک لە بیرۆکە ترسناکتر نییە
وەختێ تەنها ئەومان هەبێ.
*
پێموابێ باخچەیەک هەیە
ناوی باخچەی خۆشەویستییە
گەر وایە،
منی تێدا نیم.
*
هەندێجار سەلامەتترە
دەست و پێ لە زنجیردا بێ
نەک ئازاد بی.

*
خەونەکانیش کێلی قەبرن.
*
بە بێ مەرگ
ڕزگاری نایەتە دی.
*
ئەگەر بە وەفا بیت بە ڕاستی
ئەوە ون بوویتە.
*
بوون بە قوربانی، تراژیدیایە
بوون بە مرۆڤیش تراژیدیایەکی ترە.
*

هەرگیز ناتوانم ببم بە شتێک
خۆم نەبم
نا ئومێدیشم لەوەی ببم بە خۆم.
*
خێر دەدرەوشێتەوە
وەک ئەوەی مردن هەر نەبێ.
*
چاوەڕوانی بە کۆتایی هاتنی چاوەڕوانی
خۆی جۆرێکە لە چاوەڕوانی.
*
هاوین

شوێن ئەو گەورانە مەکەوە
کە چاو برسین.
*
مێشک ئەو یادەوەریانە هەڵدەگرێ
کە دڵ ناتوانێ هەڵیان بگرێ.
*
لێرە هیچ ئەلتەرناتیڤێکی تر نییە
جگە لە خۆشەویستی یان مەرگ.
*
هیوا لە زانیاری ناتەواوەوە
پەیدا دەبێ.
*

تەنها کەسێک لەوانەیە ببێت بە شەیتان
بەڵام کۆمەلە کەسێک پێکەوە دەبن بە بەربەری.
*
گوێم لە هاوارە لاوازەکەیەتی.
*
سەرکەوتن بە بێ ئەخلاق چی دەگەێنێ؟
*
گرنگترین ڕاستی فەرمان دەرکردنە
هەموو کەسێک دەیەوێ فەرمان بدا.
*
پرسیار ئەوە نییە ئایا بڕوامان بە خوا هەیە
بەڵکو ئەوەیە ئایا خوا بڕوای بە ئێمە هەیە؟
*
سەرما لە گوڵی چیمەنتۆوە دەڕوێ.
*
مێشک قەت ڕێنمایی دڵ ناکات
بەڵام لە تاواندا دەبنە هاوڕێی یەکتر.
*
ئایا هیچ و پووچ دەتوانێ بەخشندە بێ؟
*
هەموو مر□ق ب□ هەتا هەتا دەژێت و
بۆ هەتا هەتا دەمرێت.
*
وەک دەریاچەیەکی مردوو
تاریکی پێچامی□وە.
*

پایز

هەورەکان مێژوویان نییە.
*
پایز لووتکەی گەڵا مردووەکان و
شکستخواردووەکانە.
*
من لێرەم
تا چەندین شکستی خوات پێبڵێم.
*

یان دەبێ یەکترمان خۆش بوێ
یان بمرین.
*
من و درەختەکان
زوو ڕووت دەبینەوە.
*
هەتاو لەسەر دیوارەکە توایەوە و
تیشکەکانی لی دەچۆڕێ.
*
گوێم لە دەنگی شوێن پێکانمە
بە بێوچان بە شوێنمەوەن.
*
ئایا دیوارەکان دەتوانن بمخۆن؟
*
تۆ بڵێی ئەمە دوایین خەونم بێ؟
*

نیکۆڵاس کاتانۆی لە ساڵی ١٩٢٦ لە ڕۆمانیا لە دایک بووە. خوێندنی پزیشکی و فەلسەفەی لە زانکۆی کلوج ناپۆکا لە ڕۆمانیا خوێندووە. لە ساڵی ١٩٦٢ دێتە کەنەدا و دوای شەش ساڵ دەبێتە هاوڵاتیی کەنەدی. لەساڵی ١٩٦٢ تا ساڵی ١٩٧٠ وەکو رادیۆلۆجیستێک(شارەزا لە بواری بەکارهێنانی تیشک) لە مۆنتریاڵ و فدریکتن کاری کردووە. لە ساڵی ١٩٧٠ وە بە شێوەیەکی بەربڵاو گەشتی کردووە و ماڵی لە ئەڵمانیا و فەرەنسا داناوە. کاتانۆی بە زمانەکانی ڕۆمانی و ئەڵمانی و فەرەنسی و ئینگلیزی و ئیسپانی دەنووسێت و زیاتر لە سی کتێبی بڵاو کردۆتەوە.

نیکۆڵاس ئەندامی یانەی:پێن" و ئەندامی کۆمەڵەی نێونەتەوەیی شیعرە لە بەریتانیا و ئەندامی ناشناڵ جیوگرافی ئەمریکییە و ئەندامی ئەکادیمیای شاعیرانی نێونەتەوەیی مەدرەسەی هیندییە و هەروەها ئەندامی ئەی ئێس پی ئاڕ ئۆی ڕۆمانییە.
ئەدەب و شیعری ڕۆمانی لەڕووی م□□ژووییەوە کۆنترین دەقیان دەگەڕێتەوە بۆ ساڵی ١٥٢١ کە بارش□ق نووسیویەتی. کلتووری ڕۆمانی بە چڕی لەژیر کاریگەری کەنیسەی ئۆرسەدۆکس بووە. یەکەمین کتێب لە ڕۆمانیا کە کتێبێکی ئایینی بوو لە ساڵی ١٥٠٨ چاپکراوە. پاش ئەو مێژووە ئینجیل و گەلێ کتێبی ئایینی تر چاپکران. بەڵام وەک ئەدەب یەکەمین کتێبی ئەدەبی (شیعر) لە ساڵی ١٦٧٣ چاپکراوە و بووە بە

سەرەتای بزووتنەوەی شیعری ڕۆمانی.

لە سەدەی هەژدەهەم خاکی ڕۆمانیا کەوتە چنگ دەسەڵاتی عوسمانییەکان و ئەوانیش تەنها ڕێگەیان بە کلتووری یۆنانی دەدا و لەرەوە کلتووری یۆنانی هەژموونی خۆی بەسەر ئەدەبی ڕۆمانیدا زاڵ کرد و بووە هۆی گەشە و بەرەوپێشچوونی ئەدەبی ڕۆمانی. دوای بڵاوبوونەوەی بیری ناسیونالیستی لە ئەوروپا، ڕۆمانییەکانیش کەوتنە خۆ و ئەو ئایدۆلۆجییەیان گرتە دەست لە پێناو دەوڵەتی خۆیاندا. لەسەرەتای سەدەی بیستەم ئەدەبی ڕۆمانی گەیشتە چڵەپۆپەی خۆی کە بە قۆناغی زێڕین ناو دەبرێ. ڕۆمانیا جگە لەوەی ژانری ڕۆمان تیایدا گەشە دەکا، گەلێ بەهرەمەندی تری تیا هەڵدەکەوێ لەوانە کە ڕۆڵیان دەبێ لە بنیادنانی بزووتنەوە ئەدەبیی و هونەرییەکانی خۆرئاوا..دوای ئەم پلەیە لە گەشە ئیتر ڕۆمانیا تێکەڵ بە کلتووری خۆرئاوا دەبێ. دوای جەنگی جیهانی دووەمیش ڕۆمانیا بیروباوەری ستالینیزم و دەسەڵاتی کۆمۆنیستی ئەو وڵاتە کاریگەری ڕاستەوخۆیان دەبێ لە گەشە و سەرهەڵدانی ئەدەبی کۆمۆنیستی ڕۆمانی. ئەدەب و شیعری هاوچەرخی ڕۆمانی لە کاروانی گەشەی شیعر و ئەدەبی جیهانی دانەبڕاوە و شاعیران و نووسەرانیان لە داهێنان بەردەوامن.

نیکۆڵەس کاتانەی شاعیر لەم شیعرانەدا شیعر-یادەوەری یان یادەوەری شیعریی ئەزموونی ژیانی زیندان و دووبارە زیندووکردنەوەی یادەوەرییەکانی سەردەمی گەنجی شاعیرە کە لە زیندانەکانی ڕۆمانیادا دەست بەسەر بووە، کە ئەو کات لەلایەن ڕوسیاوە داگیر کرابوو. سەجار بە ڕێکەوت دەیهێننەوە دەرەوە تا ئیعدامی بکەن، بەڵام کاتانەی یەکێک بوو لەو دوو سەد زیندانییەی کە لە ئیعدامکردن ڕزگاری بوو. دوای ئازاد کردنی نیکۆڵەس لە یادەوەری خۆیدا بەریەکەوتنی خۆی وەک زیندانییەکی سەدەی بیستەم هێناوەتە ئاراوە. تێکستەکان بەراوردی دوو دەنگی جیاوازن کە بە ئیقتباسی شیعری شاعیرانی تر و قسەی نەستەق خۆی پێ دەکاتەوە. کاتانەی ژانرە کۆنەکان تێک دەشکێنێت و داوامان لێ دەکات بە پێچەوانەوە بیان خوێنینەوە هەروەک چۆن ڕاست و ڕاست دەیخوێنینەوە، بە دۆزینەوەی دڕی مرۆڤایەتی لە کەلێنی کۆمەڵگەی ئەمڕۆدا. وەک کاتانەی خۆی دانی پیادا ناوە هیچ شکۆ و ڕێزێک لە زیندان وەک خۆی گوزارشتی لێکردووە، بوونی نییە. لەگەڵ ئەوەشدا تێبینییەکانی سەر دیواری زیندانێک گێڕانەوەی شکۆیە بە ڕوحی مرۆڤ.

نیکۆڵەس کاتانەی وەک لە نامەیەکیدا بە دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی کتێبەکەی ناردووە دەنووسێ " تێبینییەکانی سەر دیواری زیندانێک"

هەم یادەوەرییە و هەمیش شیعرە" هەروەها سینسیا مئسینجەر لە کۆتایی کتێبەکەدا کە وەک پاشکۆییەک دانراوە دەنووسێت " من پێشنیار دەکەم کە ئەم تێبینییانە وەک شیعرێکی دریژ بخوێنرێنەوە." هەروەها دەنووسێت " ئێستا و دوایی تێکستەکان لەگەڵ فرێیز و ڕستە ئاماژەن بۆ بێدەنگی، بێگومان بێدەنگیش یانی مەرگ". دواجار لە میانی تێکستەکانەوە دەبینین شیعری جوان و نووسینی جوان خۆیان نمایش دەکەن. وەک سینسیا دەڵێ " شاعیر قووڵترین مەینەتی لە جیهاندا ئەزموون کردووە و بەردەوامیش لە گەڕان بەدوای ڕاستیدا.

تێبینییەکانی وەرگێڕ :

١- تێبینییەکانی سەر دیواری زیندانێک کتێبەکە کۆشیعرە و من تەنها ئەم چەند شیعرانەم لێ هەڵبژاردووە و وەرگێڕاوە.
٢- شیعرەکان زۆر زۆر کورتن و هەندێکیان دێرێک یان چەند وشەیەکن.

سەرچاوەکان :

1- Notes on a Prison Wall
Nicholas Catanoy
Vancouver, Canada 1994
2- http://49thshelf.com/Books/N/Notes-on-a-Prison-Wall
3- http://ronsdalepress.com/authors/nicholas-catanoy/
4- http://en.wikipedia.org/wiki/Romanian_literature

میزاج و کەسایەتی … هاوڕێ خالید

کاتێک بەبێ هیچ هۆکارێک کەسێک یان کەسایەتی کەسیک پەسند دەکەیت یان دەکەویتە ژێر کاریگەری وکەسایەتی ئەو یان بە پێچەوانەکەی ڕەفزی کەسایەتییەکەی دەکەیت، ئەمە واتای ئەوەیە تۆ هێشتا دۆخی سروشتی هەڵبزت تێنەپەڕاندووە، هێشتا نمونەیەکی جۆرایەتی ناکاملی داروینیت، هێشتا لە ئەشکەوتە چاوبەستەکەی ئەفلاتوندا گیرت خواردووە، هێشتا لە باری کەسایەتی ئید (ئەو)یکی فرۆیدیت، لە کۆتاییدا تۆ (داسمان)ی هایدگەریت.

مرۆڤی میزاجی ناتوانیت خاوەن کەسایەتی و شوناسی خۆی بیت، هەمیشە کاریگەر وەرگرە و هەستیارە، خاوەنی کەسایەتیەکی شلۆق و ناجیگیرە، چونکە حوکمەکانی لەسەر بنەمای سۆز و هەڵچوون سەرچاوە دەگرن، زۆر جار پێوەر و ئەنجام و داتاکانی هەڵەن، گشت لەسەر بنەمای بەش پێوانە دەکات، بەدوای وردترین بەشی بەشەکاندا دەگەڕێت، خۆی لە نموونە زەق و ئاشکرا و بەرجەستەکان لادەدات، بەگشتی زۆرجار کەسی ئایدیالی و پۆزەتیف دەردەکەون، بەڵام لەوێوە ئەمەش ڕووندەبێتەوە کە هەموو کات ئەمانە دژە سیستەم و هاڕمۆنین، هەمیشە پشت بەو گریمانەیە دەبەستن کە دەکرێت کەمینە ڕاست و لەسەر حەق بێت، بۆیە زۆرجار توشی فاشیزمی فیکری و ئایدیۆلۆجی دێن.

لە ڕوخسارو ئاکاری ڕواڵەتدا ڕەنگە نەرم و ڕێزدار بن، بەڵام هەمیشە ویست و حەزی ئەوەیان تیایە کە بەم نەرمیە فیکرێکی ڕەق و توند و وشك و تاك لایەنە بچەسپینن، زۆر جاریش دەکەونە پارادۆکس، تەنانەت هەندیك جار حەساسیەتیان بە هەندیك وشەو چەمک و دەستەواژەش هەیە، لەسەر ئاستی تیۆریدا دەشێت وا پیشانبدەن کە باوەڕیان بەهەموو پرەنسیپە ئەخلاقیە یونیڤیرساڵ و بالاکان هەیە، بەڵام لە واقیعدا ویستی خۆسەپێنی و خۆپەسندییان هەیە، بۆیە زۆرجار دەکەونە پارادۆکس لەگەڵ خۆیاندا دووچاری کێشەی لۆجیکی و ئەخلاقی و دەبل مۆڕاڵی دێن. هەموو ئەو خەسڵەتانەش کاریگەرییان بەسەر چۆنایەتی پەیوەندییە کۆمەڵایەتیەکانیانەوە دەبێت، بەشێوەیەک کە ناتوانن خۆیان لەگەڵ ئەوانیتردا بگونجێنن و هارمۆنیەک لە پەیوەندییەکانیاندا دروستبکەن.

تەنانەت لە ئاستە بابەتیەکەیدا ئەوانەی کە خەریکی کارکردنن لەبوارە ئەکادیمی و کولتوری و ڕۆشنبیری و مرۆییەکاندا، لە کۆتاییدا
ئەوەی دەیزانن وەکو ئامراز بەکاری دێنن یان خۆ خەریکی سەفسەتەکردن دەکەن، یان بەدیار هەستە تایبەتیەکانی خۆیەوە دادەنیشێت بۆ راوکردنی یان چنینەوەی چەند دەسکە شیعرێك.
سەرەڕای هەموو ئەمانەش مادام مرۆڤ بوونێکی هۆشیارو ئاگامەندە ئەوا لە دیوە مەعنەوییەکەیەوە بوونێکە پێکهاتووە لە هەست و نەست و باری سایکۆلۆجی و غەریزەی سروشتی، ئەوا میزاجی بوون شتێکی سروشتیەو هەم حەتمییە، شێوەیەک لە دیالێکتیک هەیە پێی دەگوترێت دیالێکتیکی نێوان خودو بابەت، بەپێی ئەم دیالێکتیکە بابەت و ڕووداوەکانی ناو جیهانی دەرەوەی من کار لەسەر ناخ و دەروونی من دەکەن وە بەهەمانشێوە من کاریگەریم هەیە لەسەر جیهانی دەرەوە،

چۆنم بوێت وەها لێیان دەدوێم و ئاراستەیان دەکەم لەداهاتوودا، بۆ نموونە، کاتێک کە مێژوونوسێکی نەتەوەیی مێژووی نەتەوەکەی دەنووسێتەوە، لەبەر ئەوەی بە کامڵ هەست و ئیحساسەوە سەر بەهەمان نەتەوەیە ئەوا ناتوانێت سەت لە سەت بابەتی بوون و بێلایەنی خۆی بپارێزێ، لەو شوێنانەی کە لە بەرژەوەندی نەتەوەکەی نەبێت ڕەنگە خۆی لە هەندێ ڕووداو لابدات و هەندیکی تر بشێوێنێت بۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر نموونەیەکی تر، زانای بواری زانستە سروشتییەکان کە ئیش لەسەر دیاردەی بێ گیان، ئاو و هەواو بەردو هتد.. دەکات، لەبەر ئەوە هەر لەسەرەتاوە میتۆدەکەی میتۆدی چەندایەتی ڕووتە ئەوا ئەو پەیوەندییە دیالێکتیکییەی نیوان (خود{زاناکە}/ بابەت{h2o}بەنموونە) کە پێشتر باسمانکرد لەدۆخی سفردایە، واتە هیچ کامیان کار ناکەنە سەر ئەویتریان.

ئێستا ئەو پرسیارەی کە ڕووبەرووومان دەبێتەوە، سنوری دۆخە ئاسایی و سروشتییەکەی میزاج تا کوێیە؟ تا کوێ مرۆق دەتوانیت بابەتی و بابەتیبوون لە دەست نەدات؟
هەر کاتێک مرۆق توانی هۆکارو بەڵگەیەکی دروست و لۆجیکی بۆ پەسندکردنی بابەتیک بهێنێتەوە ئەوکات دۆخی میزاجی تێپەڕاندووە، بۆ نموونە کەسێک کە حەز بە ڕەنگی سوور دەکات لەبەر ئەوەی هێماو ڕەمزی حیزبە کۆمۆنیستەکانە جیاوازە لەگەڵ ئەوەی کەسێک تر کە خۆشی نازانێت بۆ ڕەنگی سوور لای خۆشەویستە، دۆخێک کە هۆکاریکی هەیە لەبنەمادا خەسڵەتی بابەتی بوون و مەبدەئی بوونی تێدایە.

هاورێ خالید

مۆنیۆمێنتێك بۆ لەبیرچوونەوە ... نەژاد عزیز سورمێ

سێبەر و سێبەر
بە دوای نیگار
بە دوای چاودێرانی ئاگر ..
هەوری ئاسندار ..

ژنانی گوێ قوڵاخ
بە جەوهەری كوێری ڕاهێنراو
بە دوای دەنگی پێی
ڕەخشی بەجێماو
لەو ڕێیانەی ،
شارستانەتی شەڕ و
شەڕی شارستانەتی
تیا بەرپایە …
*
ئادەمیگەلی
دەست بە بەردی ئەشكەوتان گوراو ..
چاو بە بەفری كوێستان ڕشتوو ..
ئاسمان
بارانی لێ گرتنەوە
خۆیان لە سرەوتنی كلۆرایی
درەختە ڕووتەكان و
كەناری
چۆم و ڕووبارە نەقشبەستووەكان
بینییەوە ..

ئەنكیدۆ
هێشتا لە جەنگەڵستانە ..
تەخت هەڵنەنراوە
گەلگامشی لەسەر دانیشێ ..
مەیخانە ئاوا نەكراون
لە كونجە تارەكانیاندا
بچێتە خەڵوەتی ئارەزووەكانی ،
لە ناو شكارتە هەڵچووەكان
ڕێ لە پاكیزان دەگرێ ..
*
بوارێكی سەخت
چۆلەكە شەكەت
وەك ئەو عاریفانەی
دڕك بە گوڵ دەبینن ،
بە گۆڕاییە بەردینەكانەوە وەربوون
بەروبوومی ئاسمان
ببەنەوە هێللانە ،

وێرانەیێ جێنیگای
هەمووماني پێوەیە ..
لە یادەوەریماندا
بە ئێشی ئەشکەنجەدان دەچێ
لە ڕۆژێکی سڕەدا ..
لە گەڕانەوە بۆ خود
هەنگاوی یەکەمی لێ هاوێشترا
یەکەمین بزەی تیا پشکووت
چاوشارکێ ،
بۆ سێوێك
ژیانی هێنا و
ژیانی برد ..
سترا نێکی تەواو نەکراو ..
ئەفسوونێکی باڵ کراوە ..
بەسەر ڕەهایی
کاتە پسۆکە وەڕسەکاندا
دەفڕێ .. ناگەڕێتەوە ..
*
هەڵەمان کرد
لە نانمان زیاتر ویست
هەڵەمان کرد پێمان گوتن
نەتانهێشت خۆشمان بوێن ..
هەڵەمان کرد
بۆ مەوسیمی
چاوغایەنیی ، بێ چاندیی ، ژەهراوی
نووشتاینەوە ..
هەڵەمان کرد
نوێژمان ،
بە کەبارێکی ناوەخت دا ..

شەپۆلی نوور
قژی کیژە گۆشەگیرەکانی
مەستتر دەردەخست
سێبەری ژیارێکی بەرەواژ بوو
شەبەنگی بە ژاوەژاو بەخشی ..
دەنگی لە بێدەنگی خواست ..
هەڵەمان کرد

وەنەوشەی تەلانانمان ڕاوەشاند ..
لە ئاوی لێڵمان دا ،
لە بڕە ڕازاوەکان نەپەڕینەوە ..
هەڵەمان کرد
هەوڵمان دا ،
نووزەی گجوولە بەرەڵڵاکان
تێکەڵ بە چینکە و پرووشەی
چۆلەکان بکەین ..
هەڵەمان کرد ..
*

مۆنیومێنتێك
بۆ هەوری ئاسندار
بۆ ژنانی گوێ قوڵاخ
بۆ خۆخواردنەوە
بۆ باران ،
لە پاشماوەی
پێکە بە دزی خوراوەکان هەڵدەنێین ..
سەمفۆنیای شێتایەتییە ،
پرچی پیرۆزگریی ڕادەکێشین
نووزەی
تووتکە هەتیوکەوتووەکانمان
دێتە دەست ..
ئاوریشم ،
پۆڵای پێ خوار دەکرێتەوە ..
ئێوارە بە شەتاوێکی تۆزاوی دووگیانە
ئاگرجەنازەی بەفری لە کۆڵ ناوە ..
ڕووبارە کێویەکان
ڕێیان ،
لە چاوی کوژاوەمان گرتووە ..
خوانی شەو
سرووتیی ڕەهێڵە و گەردەلوولە ..
شەهدی مێژوو
بە ئاوێنە تڵخەکاندا دێتە خوارێ
چۆلەکە
گۆڕاییە بەردینەکان بەرنادەن !
خاکی پیر

که جەستەی درزبردووی خوێناوی
لە خۆرێکی بریندار دەچێ
بە ئامێزی لەرزۆکی
ڕەشەبای لە باوەش گرتووە ..
چۆلەکە
گۆڕاییە بەردینەکان جێناهێڵن !
*
ئای گۆلی نەدیتراو و نەبیستراو!
هەواری غەریبی !
بانیژەی ئەستێران !
چاوت لێیە .. ؟
بەدنیهادی دەبینی ،
درەخشان
دوور لە دڵ
نزیك لە خوێنی بەفیڕۆدراو
لە ودمی ون بوون
لە چ سرەوتنێکی ئارامدایە ؟
کۆخەکانی ئومێد
چۆن هەڵدەدرێنە خەرەندەکانی
نۆستالیژیا ؟
ڕووتتر دەبنەوە گوڵەگەنم
چۆلتر دەبنەوە خەرمان ؟
پەراوێزێك ،
بۆ خۆدزینەوە لە ئێش
خۆدزینەوە لەو فرمێسکانەی
شێوەی شەونم دەدەن .. نامێنێ ؟
*
بە پێشبینییەك ،
تەنیا عاشقان
پەی پێ دەبەن
بێدەنگی ،
بە بەنگکێشی و
خەوی زڕاو و
سۆزانییە سەربڕاوەکانی
کووچە و شەقامان دەشکێنرێ ..
نووزەیەکی مەست
بەسەر لمی کەناردا کەوتووە ..

باران
که لە شەڕی ئاژاوەدا کشاوەتەوە ،
مۆسیقای خەمباری
بەسەر هەواری دێرین و
ئەو چۆلەکانە پەخش ئەکا
لە گۆڕاییە بەردینەکان
پرووشە دەکەن .

کانوونی یەکەم 2017

هاوسنعەت … پشکۆ ناکام

پەرشە : هەلەو........ .
ئینزە : بەڵێ فەرموو گوێم لێتە.. .
پەرشە : کاکە ئینزە وەکی برێی کویت..! ئەعوارت دەپرسم، ئەوە لۆ ئەوە... تەلەفۆنت لۆ دەکەم کە پیرۆز باییەکی گەرمت لێ بکەم کە بویتە پارلەمانتار ، چونکە هەر وەک بەخۆت دەزانی کە ئەمن و تۆ یەک سنعاتمان هەنە کە هەوەش "گەحدە" یە ، بۆیە ئەمن پێم وایت باش لە یەک دەگەین و عورمەتمان لۆ یەکتر هەیە ، ئەرێ بە خودای..
ئینزە : مەمنون کاکە پەرشە گیان ، پیرۆزبایی لە جەنابیشت ..بەڕاستی زۆر زۆر خۆشحاڵ بووم کە جەنابیشت وەک هاو گەعدە بۆ من بوویت
بە پارلەمانتار ، خەڵک تاقەتی لە ئەهلی کتێب و سیاسەت چوە، گەر چی لە دوو لیستی جیاوازین بەڵام ئەمە کارێک ناکاتە سەر ئێمە ، ....
دەمێک بوو ئەم میللەتە دوو هونەرمەندی وەک من و تۆی نەکردۆتە نوێنەری خۆی تا بە گەعدە دیفاعی لێ بکەین..من و تۆ ئەتوانین کە هەموویان بێنینە هەڵپەڕکێ..
پەرشە : هەی زارت خۆش ، ڕەعمەتی خودادت لێ بێت بە خۆی دەمێ بوو خەلیفە فەرموو بوی " با بۆ خۆیان هەڵپەڕن " دیارە قەسدی لەو□ یە...
ئینزە : قوربان ئەوەشت لە بیر نەچێ ئێمە ئەتوانین یاک ڕیزی گەل لە یە

یەک ڕیزی شایەرەکانەوە دەست پێ بکەین…یەک و دوو ، دەی
بکوتە ، ئیتر خەڵک بە قاوەیی و مۆرو پرتەقاڵییەوە شان لە شانی ی
یەک ئەیەن و دواتر ئەبێ بە سێ..

پەرشە: بە قەبری ڕەعمەتی وایە.. ئەمن لۆ خۆم بەرنامەی ئەوهام دانایە

هەر بە عەیرانی کوردستان وەکی بەهەشتی لێ دەکەم، بە خودای

ئینزە : براشت بۆکێشەی کارەبا چارەسەرێکی زۆر باشم لە گیرفا…ببورە لە مێشکایە…

پەرشە : رۆعەکەم ، ئەتۆ چت دایە لە ئاو و کارەبا و مۆم و هەو تڕ و …… تەشقەڕەیە، وەک ئەمن بەخۆت لە خزمەت عیزبەکەی خۆت بە و بەس.کارەبا و محاش و هەو شتانە ئیشی عیزبن نەک ئەمن و تۆ ، ئێمە لەپارلەمان کارمان دست بەرزکرنەوەیە ، برێن بە لاق لاقیش هەرد□ بڕین.ئەی ئەو محاشە زەریفە کو وەردەگرین..؟ کە عیزب گۆتی ماست ڕەشە دەبێ هەموو برێین ئەشهەدو با بەکەم ئەوهایە، هێند ڕەشە بە هەموو حالەمی سپی نا بێتەوە..ئەدی کو بابی خۆم..............

ئینزە : تەواوە سەد لە سەد لە گەڵتام ، ئەی منیش حیزب نەبوایە .، چۆن ئەگەشتمە شەش ملیۆنی مانگانە ، ئەوەیە ماڵی مفت ..هاهاها …بەسەری هەردووکمان جاری وا هەبوو لە یەک مانگا بە چوار شایی و پێنج شەش گەعدە لە پەل و پۆل ئەکەوتم و قوڕگیشم ئەنووسا ئەنجا ئەگەر شەش حەوت وەرقەیەکم دەستکەوتایە..

پەرشە : هەو زەمانە ڕۆشت ، عالی عازر ئەمن و تۆ نوێنەری دوو عیزبین لە پارلەمان ،،دەبێ بە یەک ڕیزیی شایەرەکان ، یەک ڕیزی هەموو عیزبەکان نیشانی دۆست و ناعەز بدەین..

ئینزە : قسەکانت زۆر جوانە قسەی دڵی منیشە ، زۆرم پێخۆش بوو. گوێم لە دەنگت بوو ، ئێستا ئەبێ بڕۆم ، ناسیاوێکم ژنی هێناوە بانگ کراوم هەرچەنە قوڕگیشم تەواو نیە ،ئەچم و یەک دوو سەعاتێ مەجلیسەکە گەرم ئەکەم…باشە شتێکی تیایە…

پەرشە : گەلەک مەمنون عەیاتم ،،وەکی برێی ئەمنیش دەبێ بڕۆم ، یارییەکی خۆش هەنە دەبێ وەک موحەلیق نەقری بکەم ،، بەس نیە عیزب ئەم هاوار هاوارەی لە کۆر کردمەوە..بڕۆ بابی خۆم تا یەکەم گەعدەی پارلەمان لە ئەمانەتی خودایا بیت.........................